RANDIMAN
DENETİM YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ
DENETİM ANONİM ŞİRKETİ
İncirli Caddesi Yeşilada Sok.Erman Apt. B. Blok No. 2/7 Bakırköy / İSTANBUL Tel. (0-212) 570 76 45 Pbx Fax : (0-212) 570 76 47

SİRKÜLER

SAYI : 2024 / 17 İstanbul,22.02.2024

KONU : Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması Hakkında VUK Sirküleri Yayımlandı.

GİB tarafından 20.02.2023 tarihli ve 165 sayılı Enflasyon Düzeltmesi uygulamasına ilişkin Vergi Usul Kanunu Sirküleri yayımlanmıştır.

Yayımlanan sirkülere ilişkin açıklamalarımız aşağıda yer almaktadır:

1. Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM) ayrıştırması yapılacak parasal olmayan kıymetler; stoklar, maddi duran varlıklar, mali duran varlıklar ve özel tükenmeye tabi varlıklar olduğu söz konusu sirkülerde yeniden belirtilmiş olup bu hesaplarda yer almayan, örneğin ”Haklar” hesabında takip edilen finansal kiralamadan kaynaklananlar dahil maddi olmayan duran varlıklar ROFM ayrıştırması yapılması gereken parasal olmayan kıymetler kapsamına girmediği anılan sirkülerde açıklanmıştır.

Buna ilave olarak sirkülerde, ROFM hesaplanmasına ilişkin “Borç Tutarının Esas Alınması” ve “Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması” yöntemlerine ilişkin örneklere yer verilmiştir.

2. ROFM ayrıştırmasını "Toplam Finansman Maliyeti" yöntemini esas alarak yapacak olan mükelleflerin, ROFM hesaplamalarında kullanılacak ortalama ticari kredi faiz oranlarını uygularken hesap döneminin Ocak ayına tekabül eden oranı kullanmaları gerekmektedir.

3. Sermayenin enflasyon düzeltilmesinde, düzeltmenin yapıldığı tarihteki sermayenin yapısı/unsurları dikkate alınacaktır.

Sermaye azaltımlarında ise söz konusu sermaye azaltımının daha önce sermayeye eklenen hangi artış kaleminden yapıldığı tespit edilecek ve söz konusu kalemin düzeltilmesi gereken bir unsur olması halinde, bu kalem azaltılan tutarı üzerinden düzeltme işlemine tabi tutulacaktır.

Sermaye hesabı içerisinde sermayeye eklenmiş geçmiş yıllar karları, sermaye ve kar yedekleri ile fonların bulunması durumunda, yapılan sermaye azaltımının hangi kalemlerden yapıldığının tespitinde, Kurumlar Vergisi Kanununun sermaye azaltımında vergileme (KVK 32/B) hükmünün dikkate alınması gerektiği söz konusu sirkülerde açıklanmıştır.

4. Türk Ticaret Kanunu'nun 376 ncı maddesi uyarınca sermayenin tamamlanmasına karar verilen şirketin ortakları tarafından zarar sebebiyle karşılıksız kalan kısmı kapatacak miktarda aktarılan ve öz kaynaklar içerisinde takip edilen sermaye tamamlama fonu parasal olmayan kıymet olarak kabul edilecek ve düzeltmeye tabi tutulacaktır.

Ancak Türk Ticaret Kanunu'nun 376 ncı maddesi kapsamı dışında kalan ve sermaye avansı olarak sermaye yedekleri hesabında takip edilen tutarların parasal kıymet olarak kabul edilecek ve enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

5.Stokların 2023 yılı enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasında gerçek yöntem uygulanabileceği gibi toplulaştırılmış yöntemden birini de tercih edebilmektedir.

2024 hesap dönemi ilk geçici vergi döneminde yapılan toplulaştırılmış yöntem tercihi sonraki dönemlerde değiştirilemediği gibi, toplulaştırılmış yöntem tercihinde bulunanların her bir mal grubu ve alt ayrım itibarıyla seçtikleri toplulaştırılmış yöntemden üç hesap dönemi boyunca vazgeçmeleri mümkün değildir. Ancak, 2024 hesap dönemi ilk geçici vergi dönemi itibarıyla yapılan gerçek yöntem tercihi sonraki hesap döneminde değiştirilebilecektir. Örneğin mükellef 2024 hesap döneminin ilk geçici vergi dönemi itibarıyla gerçek yöntemin tercih edilmesi halinde (izleyen geçici vergi dönemleri dahil) içinde bulunulan hesap dönemi sonunda ilgili stok grubu için bu tercihten vazgeçilemeyecek, ancak 2025 hesap döneminden itibaren bu tercih değiştirilebilecektir.

2023 yılı toplulaştırmış yöntemlerden stok devir hızı yöntemini tercih eden mükellefler stok devir hızının;

"Stok Devir Hızı = Dönem İçinde Satılan Mal Maliyeti / [(Dönem Başı Stok Tutarı + Dönem Sonu Stok Tutarı) / 2]" formülü dahilinde tespit edeceklerdir.

Üretim/imalat işletmelerinde, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda görünen ilk madde malzeme ve yarı mamullerin "Stok Devir Hızı Yöntemi"ne göre düzeltilmesinde, söz konusu formülde yer alan "Dönem İçinde Satılan Mal Maliyeti" verisinde;

İlk madde ve malzeme hesabının düzeltilmesinde, üretime sevk edilen ve varsa satılan ilk madde malzeme maliyeti;

Yarı mamuller-üretim hesabının düzeltilmesinde ise üretime sevk edilen ve varsa satılan yarı mamul maliyeti dikkate alınacaktır.

6. 2023 hesap dönemi sonu itibarıyla bilançoda yer almayan, ilgili aktif hesabına söz konusu bilanço tarihinden önce aktarılmış bulunan ve yapılmakta olan yatırımlar hesabından gelmiş olan değerlerin düzeltmeye esas tarihi olarak, söz konusu değerlerin aktifleştirme tarihlerinin değil, yapılmakta olan yatırımlar hesabının kullanıldığı tarihlerin dikkate alınması gerekmektedir.

7. 2023 hesap dönemi sonu ve izleyen dönemlerde bilançolarında görülen "263-Araştırma ve Geliştirme Giderleri" hesabında takip edilen Ar-Ge harcamaları enflasyon düzeltmesine tabi tutulurken, her bir aya ilişkin harcamanın, gerçekleştiği ay sonu dikkate alınmak suretiyle düzeltme işlemi yapılacaktır.

Ar-Ge projelerinin tamamlanmasına imkan kalmaması veya projenin başarısızlıkla sonuçlanması nedeniyle herhangi bir iktisadi kıymetin ortaya çıkmadığı durumlarda önceki yıllarda aktifleştirilmiş olan tutarlar projenin başarısızlıkla sonuçlandığı hesap döneminde doğrudan gider olarak dikkate alınacağından, söz konusu giderin 2023 hesap dönemi sonu itibarıyla yapılan enflasyon düzeltmesine ilişkin kısmının gider olarak dikkate alınmaması gerekmektedir.

8. Parasal olmayan kıymet mahiyetindeki alınan avansların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkların avans kapatıldığında gelir hesaplarına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde gelir hesaplarına aktarılan farkların 2023 hesap dönemini enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kısmı vergiye tabi tutulmayacak, beyannamede diğer indirimler kısmında gösterilecektir.

9.Parasal olmayan kıymet mahiyetindeki verilen avansın enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkın, avans kapatıldığında ilgili olduğu aktif karakterli hesabına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

10. Yabancı para cinsinden olan alınan ve verilen avanslar, iştirakler, bağlı menkul kıymetler ve bağlı ortaklıklar düzeltme tarihindeki döviz kuru ile düzeltilecek, ayrıca enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

11. Amortismana tabi olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesi sonucunda oluşan düzeltilmiş değerinin altında bir bedelle satılması halinde, 2023 hesap dönemi sonu itibarıyla düzeltilmiş değerinin altında kalan kısmının zarar olarak kabul edilmemesi ve 2024 hesap döneminden itibaren yapılan enflasyon düzeltmesi işlemleri çerçevesinde oluşan maliyet artışı nedeniyle bir satış zararı doğması halinde ise bu zararın tamamının mali zarar olarak kabul edilecektir.

12. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-d fıkrasına sayılan ve kazançları kurumlar vergisinden istisna edilen fonların, 2023 ve izleyen dönemlerdeki mali tablolarını enflasyon düzeltmesi hükümleri uyarınca düzeltmeye tabi tutmamalarının uygun bulunduğu ilgili sirkülerde belirtilmiştir.

13. İlgili sirkülerin ekinde Yİ-ÜFE Değerleri (Ek-1), Düzeltme Katsayıları (Ek-2) ve Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranları (Ek-3) tablo halinde yer almaktadır.

Söz konusu sirkülere,
https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/user_upload/sirkuler/vuk_165_sirkuler.pdf linkinden ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla.

RANDIMAN DENETİM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.